

steljo, ako se sme tisti gnjezdo tako imenovati, v glini zakopano široko vrečo z novci, tudi mnogo papirnatih šterlingov, in vse svoje pravice za kopanje zlata. Ali vse je zgorelo, samo dovoljenje na kopanje zlata, ki je bilo spisano na kožo, ostalo je do malega nepoškodovano. Najhuje mi je bilo žal krasnega raznopisanega perja ptičjega, katerega sem imel celo blazino.

Drugega dne za rana prijezdi k našemu ležišču 20 črnih policajev pod načelništvom lajtenanta Kerra, rodom Angleža, in enega belega seržanta. Oni so nam še le povedali, kaj in kako se je včeraj tu godilo. Več angleških milj od tu je bila govedarna, pri kateri se je klatilo pleme domačinov. Z vednimi obiski in nadležnim beračenjem je delalo pleme mnogo sitnostij lastniku. Pobilo mu je tudi mnogo živine, in pred dnevi mu je odpeljalo več volov, kateri pa so se razkropili po okolicah. S tega je nastal ravs mej pastirji in divjaki. Taki pretepi niso tu nič nenavadnega, squatterji žive z divjaki vedno v neprijateljstvu. Težava pa je vselaj nepristranski presoditi, na kateri strani je večja krivda. Ker jezdna policija take prepire vedno le na prospeh belcev poravnava, ne smemo zato misliti, da so vsak pot divjaki provzročitelji teh svaj. Divjaki so pomilovanja vredni. Ker so izgnani z naselbin, ker so izgubili nekdanja lovišča, ker so prišli v najvejšjo bedo, zato iščejo pomoči in zatekališča navadno na postajah, na katere tudi potniki zahajajo, Ali na postajah jih ne vidijo radi in tudi ne potrpe dolgo ž njimi; squatterji kar naravnost nečloveški postopajo ž njimi. Zato se dosta potov prigaja, da se divjaki upro ter silo s silo odbijajo.

Lastnik omenjene govedarne je nemudoma poslal glas v Malborough, odkoder je koj drugega dne prihajala na poizvedbo policijska četica in je več prepiračev povezala. Divjaki so se krepko potegnili za ujetnike in se po robu postavili policiji. Tako se je pričel nov ravs, v katerem je bilo pet črncev ustreleno, a še več ranjeno. Ostali so se spustili v tek. Tri angleške milje od govedarne sta postavljala ta čas dva Škota lastniku omenjene postaje novo ograjo za živino. Ko so črnici prileteli na to mesto, pograbili so neorožena delavca in ju umrtili na najokrutnejši način. Videl sem trupli grdo razmesarjeni. Osvetniki so bežali dalje in dalje, in pribražali do naših stanov, kjer so nam odejo pobrali stane pa zažgali.

Voditelj policijske četice, ki je prišla to zadevo preiskavat, izpraševal nas je o raznih okolnostih, in zapisal si vse reči, ki so nam bile ukradene. Potem je šel dalje. Policajem se je pridružilo mnogo oroženih možakov. Ko so slednjič divjake osledili in dohiteli, začeli so po njih strelati kakor po zverini. Palo jih je mnogo, največ pa žensk in dece, ki niso mogle tako hitro bežati. Samo malo se jih je rešilo od celega plemena. Ukradeno odejo smo pozneje dobili, ali bila je tako zamazana s krvjo, da je nismo hoteli v roke vzeti. Taki prizori se prigajajo tu pogosto, in bitke, ki se vsled tega unamejo, končajo se navadno z iztrebljenjem celega

plemena. Ubogi domačini! Skrajni čas je, da bi se s temi poslednjimi ostanki avstralskih domačinov prizaneljivejše ravnalo, saj že tako zelo izumirajo vsled boleznij, pomanjkanja itd.

Sedaj nam je prešlo vse veselje, da bi se še dalje potikali po polnočnej Avstraliji. Zlata je bilo malo dobiti, živel sem po pasje, in nevarnosti so grozile vsakega dne, toraj sem sklenil prav za trdno, da se obrnem drugam. Drugovi moji so bili tudi te misli. Jaz sem se namenil v Sydney, od tu pa na Novi Zeland. Čutil sem že vse slabosti starih ljudij, rad bi po tolikih viharnih letih zopet prišel v mirno krijo drage domovine češke.

Pripotovali smo v Clermont. Tu smo se razšli. Blum in Michaëlis sta se odpeljala v medene talivnice, kake štiri angleške milje od tu; dva drugova sta ostala v Clermontu, kjer sta našla neke svoje znanca, jaz pa z enim Šlezakom sem šel najpreje v Rockhampton, od tam pa v Sydney in dalje na Novi Zeland.

Ta čas sem čutil velike slabosti; nogi sta me boleli in stegna so začela otekati. Kmalu sem opazil na nogi tudi rudeče in modre lise, koža se je nagrbla, in če sem hotel sesti ali vstati, storil sem to z veliko težavo. Menil sem s početka, da so me te bolečine napale radi dolge ježe. Bolezen se je hujšala, po ustih me je bolelo vse, vsaka škrbina se je majala. Sodil sem, da me zato boli po ustih, ker sem bil pred časom z bumerangom udarjen od divjakov, kajti čeljust, s katere mi je bilo več zob palo, ni bila še sedaj zaceljena. Povedal sem to skušenemu možu, a on je koj pogodil, da je to skorbut. Ta bolezen je v teh krajih tako rekoč doma. Nastane pa, kakor znamo, vsled pomanjkanja redne hrane, in če se s početka zanemarja, postane zelo nevarna. Svetoval mi je mož, naj jem kolikor morem samo zelenjavo, zlasti nastrgan surov krompir s kisom. Prijatelj moj je preletel vse mesto, ali nikjer ni mogel krompirja dobiti. Osedlal je konja in jezdil v talivnice, ali tudi ondi ga ni dobil. V sili sem zrezal malo trave, ali na to pa kisa ni bilo dobiti. Slednjič sem vendar dobil nekako kislino zmešano s kumarami, cvetnim zeljem in čebulom, ki sem jo s travo použival. Ali bilo mi je to na vso moč zoprno, želodec se je kar vzdigal. Četrtega dne je bolezen že nekoliko odjenjala.

(Dalje prih.)

Politične stvari.

P o z i v!

V pretečenih zadnjih desetletjih dvignil se je Pulj (Pola) iz globoke zapuščenosti k novemu pomenu. Dve tisočletji ležita mej začetkom in koncem njegove zgodovine, in mej tem časom preživelo je mesto vse stopinje veljave, krasote in bogastva do najkrajnejše skromnosti. Doživelo je spremembo časa v vsakem oziru prej kot je

mogočna beseda Njegovega Veličanstva našega najmilostivejšega cesarja in kralja vzbudila k novemu cvetju. Iz revnega pomorskega selišča s 1.200 prebivalcev narastel je Pulj od tačas v občino s 33.000 prebivalcev.

Upravo hitri ta razvoj pa je onemogočil, da bi se bila revna občina ozirala na mnogovrstne opravičene zahteve in potrebe prebivalstva. Tako se že leta in leta živo čuti nedostaja božjih hiš, ker sta oni dve v starem obmestju stoječi cerkvi tako mali, da nikakor ne zado- stujete verski potrebi velikega prebivalstva.

Posebno pri Sv. Polikarpu, najprostranejšem in naj- oddaljenejšem predmestju puljskem, je zahteva zidanja cerkve neizogibna ob enem pa prava potreba krščansko- katoliške vere. Kajti Sv. Polikarp, že sam zase mesto, je stanišče mnogobrojnih mornariških družin, sedež mor- nariških deških in dekliških šol, oddelka garnizije, sled- njič sedež vedno bolj naraščajoče delalske nasebine — in ta množica vernih kristjanov nima nijedne božje hiše!

Ta potreba mogočno zahteva pomoči in zidanje cerkve postalo je neizogibno potrebno. Ker pa je občina ubožna in ker za zidanje ni sredstev, ne preostaja drugega, kot nabrati stroške za zgradbo po pobiranju prostovoljnih doneskov. Kakor se razvidi iz stav- binskih načrtov, katere je z zahvale vredno pri- jaznostjo predložil gospod c. kr. višji stavbinski sve- tovalec in stavbinski mojster pri stolni cerkvi Friderik baron Schmidt, treba bode za cerkev, katero mislimo se- zidati v priprostem plemenitem slogu, z zemljiščem vred 99.600 gld.

Cerkev bi se posvetila sveti devici Mariji.

Prepričani smo, da se zgoraj narisane okoliščine živo tičejo blagra mnogobrojnega prebivalstva, posebno pa onih, ki služijo pri c. in kr. ratno-mornarici, in nji- hovih družin in da so vredne občne pozornosti. Podpi- sani odbor obrača se toraj z najiskrenjšo prošnjo do verskega čuvstva in do skazane velikosrčnosti prebivalcev lepe in velike naše domovine, da bi pospeševali pleme- nito delo, katero bode čestilo dobrohotne daritelje in omogočilo celi krščanski občini deležni biti dobrote in koristi dušne povzdige.

Vsak, tudi najneznatnejši znesek se bode najhva- ležnejše sprejel in izkazal z imenovanjem daritelja.

Dobrohotni doneski naj se pošiljajo blago- voljno na pisarnico praesidialno c. in kr. oddelka za mornarico na Dunaji, IX. Währingerstrasse 6.

Na Dunaji v avgustu 1890.

Odbor:

Častni predsednik:

Dr. A. G r u s c h a, knezonadškof dunajski.

Predsednik:

Admiral baron S t e r n e c k.

Tajnik:

Kapetan na oklopnici prve vrste: Josip vit. Lehnert.

Patronese:

Kamila pl. Buchta. — Grofinja Klotilda Clam-Gallas. — Baronica Antonija Drasche pl. Wartinberg. — Cäthi Dreher-jeva. — Terezija Eberan pl. Eberhorst. — Gro- finja Ana Harrach. — Knjeginja Gabriela Hatzfeld. — Klarisa pl. Lindheim. — Baronica Matilda pl. Pitner. — Baronica Angiolina pl. Reinelt. — Roza pl. Rinaldini. — Baronica Avgusta pl. Schloissnigg. — Baronica Sofija pl. Schloissnigg. — Grofinja Kostanca Vrints. — Gro- fluja Ema Wilczek. — Grofinja Rezi Wurmbrand-Stuppach.

Častni člani:

Avgust baron Albert pl. Glanstätten, predsednik po- morske oblasti v Trstu. — Kazimir grof Badeni, na- mestnik gališki. — Karol grof Belrupt-Tissac, deželni glavar predarlski. — Podmaršal Karol pl. Blažekovič, namestnik dalmatinski. — Anton grof Brandis, deželni glavar tirolski. — Karol grof Chorinsky, deželni glavar solnograški. — Fran grof Coronini, deželni glavar go- riški in gradiščanski — Dr. Josip Erwein, deželni glavar koroški. — Dr. Janez Krstnik Flapp, škof poreško-pulj- ski. — Kristijan grof Kinsky, deželni maršal nižje-av- strijski. — Gvido baron Kübeck, namestnik štirski. — Fran grof Merwelt, namestnik tirolski in predarlski. — Feliks baron Pino-Friedenthal, minister i. p. — Dr. Jos. Poklukar, deželni glavar kranjski. — Teodor vitez Ri- naldini, namestnik primorski. — Dr. Ludovik Rizzi, žu- pan puljski. — Fran baron Schmidt-Zabierow, deželni predsednik koroški. — Ivan grof Tarnowski, deželni maršal gališki. — Fran Josip grof Thun-Hohenstein, na- mestnik češki. — Žiga grof Thun-Hohenstein, namestnik solnograški. — Feliks grof Vetter von der Lilie, deželni glavar moravski. — Aleksander baron Wassilko-Serecki, deželni glavar bukovinski. — Tajni svetovalec Hans grof Wilczek. — Andrej baron Winkler, deželni pred- sednik kranjski. — Gundakar grof Wurmbrand-Stuppach, deželni glavar štirski.

Člani:

Friderik baron Schmidt, stavbinski mojster pri stolni cerkvi. — Podadmiral Aleksander Eberan pl. Eberhorst. — Podadmiral Maks baron Pitner. — Contre-admiral Hermann Czedik pl. Bründelsberg. — Superior pri mor- narici Jurij Račić. — Fregatski kapetan Karol Spetzler pl. Oltramar. — Korvetski kapitan Julij Beck. — Po- ročnik na oklopnici prve vrste Rihard baron Basso pl. Gödel-Lannoy. — Zastavnik na oklopnici prve vrste Ivan baron Hauser. — Višji mornariški komisar Alek- sander Fehr. — Višji inženir za tesanje ladij Viktor Lollok. — Višji inženir za stavbe na kopnem in v vodi Fran Oliva. — Pristava pri pomorskem komisarijatu Ivan Stöckel in Josip Storch.